

R O Z S U D O K
V M E N E S L O V E N S K E J R E P U B L I K Y

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Emila Franciscyho a sudkýň JUDr. Daniely Sučanskej a JUDr. Eleny Siebenstichovej, v právnej veci žalobcov **1/ J.** a **2/ M.**, bývajúcich vo V., oboch zastúpených JUDr. J., advokátom so sídlom v R., proti žalovaným **1/ M.**, bývajúcej vo V., **2/ S.**, **3/ S.**, so sídlom v B., regionálnemu pracovisku v L., **o určenie hraníc medzi nehnuteľnosťami**, vedenej na Okresnom súde Liptovský Mikuláš pod sp. zn. 10 C 86/86, na dovolanie žalobcov proti rozsudku Krajského súdu v Žiline zo 6. decembra 2005 sp. zn. 23 Co 321/2004, takto

r o z h o d o l :

Dovolanie **z a m i e t a .**

Žalovaným 1/ až 3/ nepriznáva náhradu trov dovolacieho konania.

O d ô v o d n e n i e :

Žalobcovia 1/ a 2/ sa žalobou z 11. júna 1986, ktorú v konaní opakovane menili a upravovali, napokon domáhali určenia, že hranicu medzi nehnuteľnosťami v katastrálnom území V. – na jednej strane pozemkami vedenými ako parcela č. X. vo výmere 16 m² (vo vlastníctve žalovaného 3/) a parcela č. X. vo výmere 399 m² (vo vlastníctve žalovanej 1/), na druhej strane pozemkami vedenými ako parcela č. X. vo výmere 630 m² (vo vlastníctve žalobcov 1/ a 2/) a parcela č. X. vo výmere 7 m² (vo vlastníctve žalovanej 2/), tvorí čiara vyznačená v znaleckom nákrese znalca I. z 18. novembra 1989 (tento nákres je súčasťou znaleckého posudku uvedeného znalca č. 9/89 z toho istého dňa) v spojení so znaleckým posudkom znalca I. z 11. novembra 1997 č. 5/97, ktorá prechádza bodmi C, G a D. Podľa

názoru žalobcov žaloba s týmto petitom vychádza z doterajšieho priebehu a výsledkov konania a zohľadňuje tiež skutočnosť, že v konaní bolo právoplatne určené vlastníctvo štátu k novovytvoreným pozemkom, a to parcelám č. X. a X. (rozsudkom Okresného súdu Liptovský Mikuláš z 30. júna 1988 č.k. 10 C 86/86-112 v spojení s potvrdzujúcim výrokom rozsudku Krajského súdu v Banskej Bystrici z 21. septembra 1988 sp. zn. 17 Co 322/88).

Okresný súd Liptovský Mikuláš rozsudkom z 11. februára 2003 č.k. 10 C 86/86-341 žalobe s uvedeným petitom vyhovel a určil, že hranica medzi označenými pozemkami je vedená bodmi, ktoré sú v grafickej časti znaleckého posudku znalca I. č. 9/89 označené ako C, G a D. V odôvodnení poukázal na priebeh konania, právoplatné určenie hraníc sporných pozemkov s novovytvorenými parcelami a výsledky vykonaného dokazovania, ktorými mal preukázané, že žalobcovia 1/ a 2/ pri stavbe svojho domu zasiahli aj do susediaceho pozemku (teraz vo vlastníctve žalovanej 1/). Mali v úmysle uvoľniť v prospech vlastníka tohto pozemku časť pozemku v ich vlastníctve, k dohode ale nedošlo. Rozsudkami súdov bolo určené vlastníctvo štátu k parcele č. X. a X. (v zadnej a prednej časti spornej hranice), preto zostalo určiť už len sporný zvyšok hranice pozemkov (jej strednú časť). Dokazovaním sa potvrdilo, že žalobcovia 1/ a 2/ sa opodstatnene domáhajú určenia spornej časti hranice pozemkov, ktorá vedie spomenutými bodmi C, G a D, teda vo vzdialenosti cca 25 cm od steny domu žalobcov 1/ a 2/, a nie po stene tohto domu, ako uvádzala žalovaná 1/. Súd prvého stupňa (tiež v spojení s dopĺňacím rozsudkom z 18. mája 2004 č.k. 10 C 86/86-367) rozhodol aj o trovách konania.

Na odvolanie žalovaných 1/ a 2/ Krajský súd v Žiline rozsudkom zo 6. decembra 2005 sp. zn. 23 Co 321/2004 napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa vo výroku o určení hranice medzi pozemkami zmenil tak, že žalobu zamietol. Rozhodol tiež o trovách konania. V odôvodnení poukázal na význam najdôležitejšej obsahovej náležitosti žaloby – petit, ktorým sa určuje rozsah súdnej ochrany požadovanej žalobcami. Z petitom určeného rámca rozhodovania nesmie súd vybočiť a prekročiť ho môže len v zákonom určených prípadoch (§ 153 ods. 2 O.s.p.). V prejednáwanej veci bod C leží na hranici medzi parcelou č. X. (vo vlastníctve žalobcov 1/ a 2/) a parcelou č. X. (vo vlastníctve žalovaného 3/). Táto časť hranice – od bodu C po bod 157 – už ale bola právoplatne vyriešená ako hranica pozemku č. X., teda nebol dôvod určovať znovu hranicu v časti od bodu C po bod 157. Takisto platí, že ak hranica parcely č. X. (vo vlastníctve žalovaného 2/) už bola právoplatne určená rozhodnutím súdu, nebol daný dôvod pre jej opätovné určenie v bodoch G až D. Navyše, sporná hranica nie je

ani evidenčnou hranicou podľa pozemkovej mapy pôvodných parciel č. X. a č. X. a nie je ani dlhodobou užívateľskou hranicou, ktorá by medzi účastníkmi existovala po postavení domu žalobcov. Dohoda „o vypustení časti pozemkov“ nebola v konaní preukázaná a z ničoho nemožno vyvodiť, že by žalobcovia 1/ a 2/ splnili podmienky pre nadobudnutie vlastníctva (právnym titulom vydržania) sporných častí pozemkov s hranicou vymedzenou bodmi C, G a D.

Tento rozsudok odvolacieho súdu napadli žalobcovia 1/ a 2/ dovolaním, v ktorom uviedli, že napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci (§ 241 ods. 2 písm. c/ O.s.p.). Určením hranice bodmi C, G a D nebol prekročený petit ich žaloby a ani v prípade, že by žaloba nebola sporná (až) od bodu C, ale len od bodu 157, mohla byť hranica určená aj len od bodu 157, pretože tým by im (v rozsahu od bodu C po bod 157) bolo prisúdené iba menej (nie viac), než žiadali. Hranica od bodu C (železná tyč) nie je však v prírode vyznačená a rozsudkami súdov, ktoré určili vlastníctvo parciel č. X. a X., nebola určená hranica vedená bodmi G a D. Žalobcovia 1/ a 2/ v dovolaní vyslovili nesúhlas aj so záverom súdu, že znalcom vyznačená hranica je fiktívna a že súdom prvého stupňa určená hranica nie je ani evidenčná ani právna. Odvolací súd tiež prehliadol, že v danom prípade bola otázka vydržania častí pozemkov vyriešená už rozsudkom Okresného súdu Liptovský Mikuláš z 30. júna 1988 č.k. 10 C 86/86-112 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Banskej Bystrici z 21. septembra 1988 sp. zn. 17 Co 322/88. Dodali, že týmito rozsudkami sa vyriešila len otázka časti hraníc, a to od bodu A k bodu C a od bodu D k bodu E. Jednotlivé znalecké posudky podané v konaní potvrdzovali správnosť priebehu hranice bodmi C, G a D, spochybnenú až rozsudkom odvolacieho súdu, ktorý napadli dovolaním. Napriek tomu, že hranica od bodu C nie je v prírode vyznačená, výsledkami vykonaného dokazovania bolo dostatočne preukázané jednak to, že hranica medzi nehnuteľnosťami neprebíha ani z bodu C na roh domu žalobcov 1/ a 2/ (bod 108), ale cez bod G (asi 25 cm od múru ich domu) k bodu D (204), jednak to, že táto časť pozemku je medzi účastníkmi sporná, a teda je sporná i otázka vlastníctva pozemku vymedzeného touto hranicou. Z týchto dôvodov žalobcovia 1/ a 2/ žiadali napadnutý rozsudok odvolacieho súdu zrušiť a vec vrátiť Krajskému súdu v Žiline na ďalšie konanie.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 10a ods. 1 O.s.p.) po zistení, že dovolanie podali včas účastníci konania (§ 240 ods. 1 O.s.p.) zastúpení advokátom (§ 241 ods. 1 O.s.p.) proti rozhodnutiu, ktoré možno napadnúť týmto opravným prostriedkom (§ 238

ods. 1 O.s.p.), preskúmal napadnutý rozsudok v rozsahu podľa § 242 ods. 1 O.s.p. bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243a ods. 1 O.s.p.) a dospel k záveru, že dovolanie nie je opodstatnené.

Z ustanovenia § 242 ods. 1 O.s.p. vyplýva, že dovolací súd je viazaný rozsahom dovolania a dovolacím dôvodom vrátane jeho vecného (obsahového) vymedzenia. Obligatórne sa zaoberá len vadami vymenovanými v § 237 O.s.p. a tzv. inými vadami, pokiaľ mali za následok nesprávne rozhodnutie vo veci.

Dovolatelia nenamietali, že v konaní došlo k niektorej z procesných vád v zmysle § 237 O.s.p. (t.j. že a/ sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b/ ten, kto v konaní vystupoval ako účastník, nemal spôsobilosť byť účastníkom konania, c/ účastník konania nemal procesnú spôsobilosť a nebol riadne zastúpený, d/ v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e/ sa nepodal návrh na začatie konania, hoci podľa zákona bol potrebný, f/ účastníkovi konania sa postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom, g/ rozhodoval vylúčený sudca alebo bol súd nesprávne obsadený, ibaže namiesto samosudcu rozhodoval senát). Vada takejto povahy nevyšla v dovolacom konaní najavo. Inou vadou konania (§ 241 ods. 2 písm. b/ O.s.p.), na ktorú musí dovolací súd prihliadnuť aj keď nie je v dovolaní namietaná, je procesná vada, ktorá na rozdiel od vád vymenovaných v § 237 O.s.p. nezakladá zmätočnosť rozhodnutia; jej základom je porušenie procesných ustanovení upravujúcich postup súdu v občianskom súdnom konaní a dôsledkom vecná nesprávnosť rozhodnutia. Ani procesná vada konania tejto povahy nebola v dovolaní namietaná a v dovolacom konaní nevyšla najavo jej existencia.

Dovolatelia namietajú, že zmeňujúci rozsudok odvolacieho súdu spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci (§ 241 ods. 2 písm. c/ O.s.p.). Právnym posúdením je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a na zistený skutkový stav aplikuje konkrétnu právnu normu. Nesprávne právne posúdenie je chybnou aplikáciou práva na zistený skutkový stav; dochádza k nej vtedy, ak súd nepoužil správny (náležitý) právny predpis alebo ak síce aplikoval správny právny predpis, nesprávne ho ale interpretoval alebo ak zo správnych skutkových záverov vyvodil nesprávne právne závery.

V zmysle § 126 ods. 1 Občianskeho zákonníka má vlastníak právo na ochranu proti tomu, kto do jeho vlastníckeho práva neoprávnene zasahuje; najmä sa môže domáhať vydania veci

od toho, kto mu ju neprávom zadržuje. Žalobou na ochranu vlastníckeho práva je tiež žaloba na určenie priebehu hranice medzi spornými pozemkami, lebo v konaní o takej žalobe ide o vzájomné vymedzenie predmetu dvoch vlastníckych práv a slová „určenie hranice“ treba považovať za vyjadrovací spôsob, ktorým tak účastníci, ako aj súd majú na mysli určenie, ktorá časť zo spornej plochy v prírode, tomu - ktorému z vlastníkov susedných pozemkov patrí (viď R 6/1999).

V prejednávanej veci bola hranica dotknutých pozemkov v minulosti porušená a žalobcovia 1/ a 2/ pri výstavbe ich rodinného domu zasiahli do pozemku žalovanej 1/. Pre úspech žalobcov v konaní sa vyžadovalo preukázanie toho, že plocha, ktorej sa tento zásah týkal, je v ich vlastníctve; tvrdili, že túto plochu nadobudli vydržaním.

Vydržanie je osobitný originálny spôsob nadobudnutia práva (vrátane vlastníckeho práva k nehnuteľnosti). V prípade splnenia zákonom určených podmienok (týkajúcich sa držby, držiteľa, predmetu držby a vydržacej doby) dochádza k nemu priamo zo zákona. Podmienky vydržania sú pritom stanovené tak, že musia byť splnené kumulatívne – ak z nich nie je splnená čo i len jedna, nedochádza k vydržaniu. Minulou právnou úpravou (obyčajové právo platné na Slovensku do 31. decembra 1950, ďalej § 115 a § 116 ods. 1 v spojení s ustanovením § 145 Občianskeho zákonníka č. 141/1950 Zb., § 135a Občianskeho zákonníka v znení do účinnosti zákona č. 509/1991 Zb.), ale i súčasnou právnou úpravou (§ 134 Občianskeho zákonníka v znení od 1. januára 1992) je oprávnenosť držby jednou z podmienok nadobudnutia vlastníctva veci vydržaním. Za držiteľa sa považuje osoba, ktorá fakticky ovláda vec. Pri oprávnenej držbe musí ísť o také faktické ovládanie veci, pri ktorom je daná vôľa nakladať s vecou ako so svojou. Dobrá viera, ktorá je podkladom tejto vôle, vyjadruje vnútorný (psychický) stav držiteľa. Posúdenie, či je držiteľ v dobrej viere alebo nie je, treba vždy hodnotiť objektívne a nie iba zo subjektívneho hľadiska (osobného presvedčenia) samého účastníka, a vždy treba brať do úvahy, či držiteľ pri bežnej (normálnej) opatrnosti, ktorú možno vzhľadom na okolnosti a povahu daného prípadu od každého požadovať, nemal alebo nemohol mať po celú vydržaciú dobu dôvodné pochybnosti o tom, že mu vec (právo) patrí. Dobrá viera držiteľa sa musí vzťahovať aj k okolnostiam, za ktorých vôbec mohlo vlastnícke právo vzniknúť, teda aj k právnemu dôvodu (titulu) vzniku vlastníctva.

V danom konaní bolo rozsudkom Okresného súdu Liptovský Mikuláš z 30. júna 1988 č.k. 10 C 86/86-112 v spojení s potvrdzujúcim výrokom rozsudku Krajského súdu v Banskej Bystrici z 21. septembra 1988 sp. zn. 17 Co 322/88 určené, že pozemky v katastrálnom území V., označené ako parcela č. X. vo výmere 16 m² a parcela č. X. vo výmere 7 m², sú vo vlastníctve štátu, v prospech ktorého došlo k vydržaniu v zmysle § 135a ods. 2 Občianskeho zákonníka v znení do 31. decembra 1991.

Tým, že súdy určili vlastníctvo k pozemkom uvedeným v predchádzajúcom odseku (vychádzajúc zo záveru, že ich žalobcovia 1/ a 2/ vydržali „v prospech štátu“), nebola bez ďalšieho vyriešená aj otázka nadobudnutia vlastníctva celej spornej plochy zabranej posunutím hranice pozemkov žalobcami 1/ a 2/ pri výstavbe ich domu (ako sa nesprávne uvádza v dovolaní). Pre určenie hranice v zmysle petitu žaloby (ako bol žalobcami 1/ a 2/ naformulovaný v jeho záverečnom znení) bolo nevyhnutné preukázať kumulatívne splnenie podmienok vydržania (viď vyššie) aj vo zvyšnej časti hranice, predovšetkým od bodu 157 cez bod 202 po bod 204 grafickej časti znaleckého posudku I. č. 9/89. Dovolací súd sa stotožňuje so záverom odvolacieho súdu, že hranica, určenie ktorej sa žalobcovia domáhali, nie je ani právna, ani evidenčná. Žalobcovia ani podľa názoru dovolacieho súdu v konaní nepreukázali, že vo vzťahu k tejto časti spornej hranice po celú vydržaciú dobu pri bežnej (normálnej) opatrnosti, ktorú možno s ohľadom na okolnosti a povahu daného prípadu od každého požadovať, nemali a ani nemohli mať dôvodné pochybnosti o tom, že im (zabratá) plocha pozemkov patrí. Z dokazovania vyplýva, že pokiaľ aj bola medzi účastníkmi v minulosti uzavretá dohoda o vzájomných ústupkoch v dôsledku posunu hraníc, bola táto dohoda z roku 1961 medzi samotnými účastníkmi „pochybná“ (viď aj vyjadrenie žalobcov na č.l. 126 spisu) a v uvedenej časti nerešpektovaná.

Z uvedených dôvodov dospel dovolací súd k záveru, že v tom, čo bolo v danom prípade z hľadiska právneho posúdenia veci podstatné (t.j. z hľadiska preukázania vlastníctva žalobcov k časti plochy, ktorej sa posunutie hranice týka), je rozhodnutie odvolacieho súdu o zamietnutí žaloby správne. Na závere o správnosti zmeny prvostupňového rozsudku a zamietnutia žaloby nemohli nič zmeniť tvrdenia žalobcov 1/ a 2/, ktoré uviedli v dovolaní vo vzťahu k priebehu spornej hranice.

Z vyššie uvedeného vyplýva, že dovolaním napadnutý rozsudok odvolacieho súdu nespočíva na nesprávnom právnom posúdení veci v zmysle § 241 ods. 2 písm. c/ O.s.p., a že

dovolanie preto nie je podané opodstatnene. Najvyšší súd Slovenskej republiky z tohto dôvodu dovolanie žalobcov 1/ a 2/ zamietol (§ 243b ods. 1 O.s.p.).

Žalobcovia 1/ a 2/ neboli v dovolacom konaní úspešní. Procesne úspešným žalovaným 1/ až 3/ nepriznal dovolací súd náhradu trov dovolacieho konania, lebo nepodali návrh na rozhodnutie o náhrade trov dovolacieho konania (§ 243b ods. 4 O.s.p. v spojení s § 224 ods. 1 O.s.p. a § 151 ods. 1 O.s.p.).

P o u ě n i e : Proti tomuto rozsudku nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 29. apríla 2008

JUDr. Emil F r a n c i s c y, v.r.
predseda senátu

Za správnosť vyhotovenia: